

Abies grandis (Jedle obrovská)

synonyma: *Abies aromatica*, *Abies excelsior*, *Abies gordoniana*, *A. f. johnsonii*, *A. subsp. idahoensis*, *A. var. idahoensis*, *Abies occidentalis*, *Abies parsonii*, *Abies parsonsiana*, *Picea grandis*, *Picea parsonii*, *Pinus grandis*

čeleď: Pinaceae

oblasti: Britská Kolumbie, Česká republika, Idaho, Kalifornie, Montana, Německo, Oregon, Washington, Z USA

Pochází ze západu Severní Ameriky. U nás je pouze uměle vysazována. Patří mezi stálezelené stromy. Dožívá se věku 200 - 250let. Dorůstá až 15 šířky, 50 - 75 (i 100)m výšky, průměru kmene do 1,55cm a řadí se tím mezi nejvyšší jehličnany i obecně stromy světa. Koruna je kuželovitá. Pod zemí vytváří hluboký kořenový systém. Borka má v mládí pryskyřičnaté růžovofialové pryskyřičnaté puchýřky, je hladká, šedozelená, později je brázditá a tmavěhnědá. Mladé větve jsou hnědozelené a olýsávají. Jehlice má dlouhé 1 - 6cm, široké 1,5 - 2,5mm, na stejné větvičce různě dlouhé, jsou charakteristicky 2řadě hřebenově uspořádané a jsou slabší než u jiných jedlí. Na spodní straně jsou 2 bílé proužky s 5 - 7mi řadami průduchů (na horní straně chybí). Při rozemnutí vydávají příjemné aroma. Samčí šištice jsou v době opylení modročervené, růžovofialové, oranžové, žluté nebo nazelenalé. Samčí šištice jsou mají barvu žlutou, později červenou. Samičí šištice jsou válcovité, vzpřímené, mají barvu zelenou, tmavěmodrou, tmavě růžovofialovou nebo šedou, délku do 12cm, šířku do 4cm, semenné šupiny jsou 2x širší než dlouhé, celokrajné, podpůrné šupiny krátké, nevyčnívající. Semena jsou hnědožlutá, dlouhá 6 - 8mm, široká 3 - 4mm, křídlo je narůžovělé a mívá 5 - 6 děloh. Je dobrým zdrojem stavebního dřeva. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aurea'/f. aurea/'Aurifolia' - kuželovitý habitus; jehlice v mládí žluté, později tmavězelené
- 'Compacta' - zakrslý habitus; jehlice dlouhé do 1 - 1,5cm, snad i více
- 'Johnsonii'/f. johnsonii - úzce sloupovitý habitus; výška do 20m, šířka do 3m; větve kratší; jehlice kratší
- 'Pendula' - převislý habitus; větve visící dolů
- 'Pumila' - zakrslý habitus
- 'Reggear' - zakrslý kulovitý až plochý, později vzpřímený kuželovitý habitus; jehlice lesklé; roční přírůstek 5cm
- 'Van Dedem's Dwarf'/'Van Dedens Dwarf' - zakrslý kupkovitý až kulovitý bizarní habitus; jehlice shluklé k sobě, bledězelené; roční přírůstek asi 2cm

Má ráda vlhčí půdu. Jedná se o nejrychleji rostoucí jedli.

<https://www.rostliny.net/>